

(חרושת שונות). נודע עד מה לא נעים רגש הנרד אשר ירגישו החולים במחלות-עור שונות, גרוי אשר עד כה לא נמצאה תחבולה להסירו. החולים מתגרדים עד שפך דם וככל הוסיפם להתגרד כן יגבר גרוי העור. עתה נודע, כי את הגרוי הזה נקל להסיר ע"י המסת 15% המלח הנודע בשם "קאלי היפערמאנגאניקום". כמי המסה זו יש למשוח את מקומות הגרוי פעמים ביום, ובהפסק הזמן אשר

שנועדו לשבת את פני כבוד הרר מלכותם יר"ה נסעו אתמול מפאריז לשערברוג, המון העם קבל את פני הנשיא פֶאָר בתרועת שמחה ובין הקולות הקוראים נשמעו גם קריאות "חתי רוסיא!", אל מרכבות מס' הנשיא במסכה"ב באו: הנשיא פֶאָר, לוכע נשיא הסינאט, בריסון נשיא בית הנבחרים, מעלין נשיא המיניסטרים, גם שאר המיניסטרים והבארון מארענ-היים עם חבריו גרים, נארישקין, הנסיך טרובעק, הגענ' פֶרעדעריקס וכל פקידו בית ציר רוסיא בפאריז, ויסעו יחד שערברוגה. אניות צבא צרפת יצאו בשתי

איש עדינו לבשו אבל על מות האשה סרת הינדא אשת הנריד המנוח ר' שמואל זינגויל בערליאנד. היא הייתה אשה צנועה ותמימה ונודעת בצדקת פורונה, מגזע רמ"א ומהר"ם לובלין ז"ע. בת שבעים שנה הייתה במיתה. אור ליום ג' ט' ימים להודש אלול דנא השיבה את רוחה המהורה לאלהים. יתכן ה' את עפרה וישלם נחומים לכל המתאבלים עליה אשר בתוכם גם אני נכרה הכותב במר נפש משה בערליאנד.

המו"ל } ה. ז. סלאנימסקי
ג. סאקאלאו

ילדי יום.

(כעין ספר זכרונות)

א) מה ילד יום?
(מבוא)

היום יום... אך סלחו לי, רבותי, אם אתחרט תוך כדי דבור ולא אניד לכם את היום! מה כצע אם תדעו את היום והשעה שאני משקט את חלבי, דמי ומוחי — לחנם? למה לכם לדעת מתי אני יושב על האכנים ומוליד שדין וזילין? את היום המציא (לדעת המציאֵלאגים) אדם קרמאה. הלא הוא הרועה הקדמוני, הגע והגד במדבר אהרי זנבות סקנהו. ומה יעשה האדם הזה לבל יבא לירי שטמוס? המחלוקת על דבר "עדן הילדים" שרם התלקחה לשמח אלהים ואדם; כסמכני העמים והמדינות שרם פרצו בארץ, כי גם שני רועים יהיו לא יכלה הארץ לשאת; שאלות האמונות והתקונים (ערקתא דסמאני, שעיר לעזאזל, "הורו" קורם או אחרי "ברוך שאמר", צבע הכוכבים בשביל ההזנים והמשוררים) שרם נשאלו, כי על הר סיני שרם היו קולות וברקים; על שאלות הכלכלה והקיבה היו ענינים הצאן והבקר, בתורם להם מרעה שטן במדבר... זכאין ברירה לא היתה להרועה הנודד עצה ותחבולה אחרת, כי אם לשיט את לבו הריק לחלב אתונו, ולהתבונן אל השנאים הנעשים בו דבר יום ביומו, עד אשר יהפך תנוול לנקמא...
ואז נמצא הקומיס ואגב אורחא גם היום. אסנס בהמצאת היום חלק ונחלה גם להחמור. לולא החמור לא היה חלב לאתון, ולולא חלב האתון, מי יודע אם נמצא היום עד היום הזה!
האסירי תודה! אנתנו להרועה הקדמוני ושוחפו החמור? מי יודע?
אינני מסופק בתועלת הקומיס לחולים וטוב מעמו לחיך הבריאים, אך מסופק אני מאד ברב המזב הצפון לנו במציאת היום...
לו הלך היום עירי — החרשתי; מי לא יסבל בדמסה יום אחד, ולו גם יום של כאב שיניים? אך ליום

משפט בעלי החיים היותר גרויעים, היותר נמוכים; הוא פרה ורבה בשני אופנים מסוכנים מאד להצלחת האדם. מצד אחד התפלג לבקר צהרים וערב, והיוצא מזה: שחרית, מנחה ומערב; ותקטע זאת בעיניו, ויתחלק לעשרים וארבע שעות, וכל שעה ושעה התחככה ככותל הריקות בפני עצמה והולידה כל אחת ששים רגעים! ומצד השני, ככלות כהו ולמען חרש כנשר נעוריו, התחיל היום להתקבץ, ויולד לנו את ההרכבות: השבוע, החדש, השנה; ואם מעט לכם — את השישיות, היובלים, את המאות בשנים ואת התקופות בדברי הימים. האסנס אתם מאמינים, כי התקופות יצאו מכטן הקורות? כי הבריאה עמדה כפעם בפעם על דרכה, לבלוע רוקה, לנח, לשאוף רוח? את התקופות יולד הזמן, ואת הזמן — הרועה החמור!
ומי יודע עד היכן יגיעו הדברים לעתיד לבא, בעולם שיהיה כלו חשבון, שעורים קצובים ומספרים מדויקים? והוא יולד את השעון והלוח!
ומי מכס איננו משרת הזמן, עבד השעון, נרצע להלוח? אוי ואבוי לאדם, אשר לבו ימהר או יתמהמה ולא ידפוק ויכה בכת אחת ובנגון אחד עם השעון! אוי ואבוי לאיש, אשר עיניו אינן נשואות אל הכותל, ששם הלוח, או אשר בודון או במזיד לא יקרע יום אחד את הרף או יקרע שני דפים יום אחד! האיש הזה יסוער מן החיים כמזקן מנוון, יהגש על ידי כל עוכר ושכ בקיץ מוגד מן הססלה, כמצורע יגורש מן המחנה! ואכות לבנים ויריעו: דמו בראשו! הכסיל הזה לא ידע לכוון את השעה!
וכל צאצאי הזמן הם בחוקת סכנה; כלם היו לנו לאדוניים קשים, המעבידים אותנו בפרך! אין ברירה, אין רצון, אין חפץ ומאוי נפש; הבל הכשרון, שוא עמל אנוש! ישנו, רגע באפס! ואז דיה לקללת הדיוט, להבל פיו של בור, לפתוח פה לשטן, והוא יבלע עבודת עשרים דורות, פרי תקופה שלטה, לחה מויעה ועקובה מסרם! אז תעבור רוח סערה בנן עדן הרוח, ותשרש כל עץ פרי ותקצץ את הנשעיות, וזיה לבער ולשמה ולכתה; ואז יבוא אחר הכסילים וישלך אבן אחת לתוך הגן, ויסרה כל העם למלאות אחריו ויסקלו כולם באבנים!
לשוא תקבש השבונות, אמצעים וכלים לפעולתך, ישנה שעת מוצלחת ואז חורע סופרד ויעלה ברוש; שעת רצון, שעת

רחמים, ואז חרב חרה מונחת על צוארך וחייך אינם תלויים לך כנגד; ישנה שעת הכושר, השתמש בה, כי הוא אם כל חי ואם כל הענוג ואושר. אך ישנה שעה משתקת לרשעים, והיא שעה ארוכה כאורך הגלות ואז — הן בעפר פיך ורום! הזמן איננו שואל ואיננו דואג לשלושך. אחת היא לו אם מתך טוטל לפניך או זכית בנולד! אם פחד ורחב לבכך כפתחו של אולם או נשבר כנבל ויצרים וחייך אינם חיים. איננו חפץ לדעת אם אוכל אתה או נאכל; הוא נוהג לך כראש ימים טובים וימים רעים! ימים שאתה צם ויושב בתענית, ימים שאתה אוכל אכולה גסה ושוחה כלוש בשעתו, וימים שאתה צריך להתפלל! הוא נצב בינך ובין האלהים, הוא פותח את שערי הרחמים וסוגר אותם כחפצו; הוא שליט על דמעות עיניך, על המית לכך, על נשמת אפך!
— שמעירול, למה אתה מפוזר ומסוכר? הנפתח לך מקור פרנסה, השבה אשתך ההולה לבריאתה? השלמת שכר למוד בעד בניך?
— לא! אני בעצמי אינני שמח, אך משנכנס אדר מרבין בשמחה!
יוסל הכפוף תמיד כאגמון, הולך כיום בקוטה זקופה; שם החודש-ניסן! בן חורין הוא! אם יהיה—כל דכפין ייתי ויכול!, ואם ימות יהי פטור מחבוט הקבר!
אין לנו לא מלחמת מצוה ולא מלחמת חובה ואעכו"ב מלחמת רשות; אין לנו אף איש חיל אחד, אף קנה-רוכה אחד; אין לנו לא כרים, לא זנבות שועלים ולא אודים עשנים — ויוסל, המפחד תמיד, תוקע בשופר! מול בתולה ותוקעין ומריעין!
נסה נא, חביבי, אם בעל נפש אתה, לרחוק את רגלי השכינה במנהג-אב, לתקוע שופר בניסן, לומר סליחות בשבת — אם לא ישלתך אל בית המשונעים!
ויוהנן הפועל-בטל אומר, שישנה שנת שבע וברכה, ואז אוות צלויות מעופפות אל תוך הפה, ושנת בצורת וקללה, ואז יבלה ויאבד הלחם מתנור הנחתום!
ולמה אתה, בעריל, חובק יד ויושב בעצלתים? הלא בעל שכל אתה, שכל חד כמורג הרוץ, ולמה לא תמציא לך אויה מחיה?
ובעריל מנהג ומפקח, ומסרס את התחכמוני, ואומר: — טה שיעשה השכל יעשה הזמן! (המשך יבוא)

הדת השלמת יהלכו אתו כרעים ואחים ושמו רומם תחת לשונם. הר"ר קליין הנהו מורה זה שנים רבות בבית האוניברסיטה "אופואלא" ועל פעולתו בחכמה כבר זכה לאות כבוד. דבר שעורי המורה המצוין הוזהר הגיע עד אזני המלך, וזה מקרוב קראהו אליו הארכידוכס וישוחח אתו שעה ארוכה, ויבקשהו כי בימי הסתו יבוא הארכידוכס לקרוא באזני המלך ובחירותו פרק במחקרי ראשית צמיחת היהדות והנוצרות.

ההוצאות נחשב הסכום 10,000 ה"ל לעמלת ביה"ס לעברים, סכום 17,355 ר"כ לכלכלת ביה"ס למתחילים, 12,930 ר"כ לכלכלת בתי הת"ת, וסך 10,010 ר"כ לבתי המוד המלאכה אשר לעדה. ההוצאות להנהגת לשכת הסופרים של בית הפקודות עלו לסך 2,250, ולשכר הפקידים והשמשים—9212 ר"כ. הרבנים ומו"צ לקחו שכרם; סך 7790 ר"כ, ובית

אשר עלו בס"ה ליותר מעשרת אלפים ר"כ. פרטים אחדים מחשבון ביה"ס הזה נדפסו במכתבי הוצפירה ש"ו גליון 118. מיום א' לירח אוגוסט 1895 עבר בית הספר ההוא מרשות היחיד לרשות החברה, ומאז ענין הוצאותיו והכנסותיו ישק על פי ועד החברה, ומצב ביה"ס הוטב הרבה בהשתדלות ועד המשנה אשר

ילדי יום.

(המשך מגליון 207)

אל תאמרו, כי הזמן שפך את כמשתלה אך על הדינא האחרונה; כי אך הקטנים והחשוכים הוישבים בסתר המדרגה, המתלשים באשפות החיים הובאו בעולו הקשה... הזמן כושל גם במרומי הרוח, ואם אין שם רגעים, שעות וימים, אם לא ישלטו השבועות, ההרשים והשנים, הלא שם התקופות!

היש כמשתלה אכזרית כמלכות התקופה? כדבר באופל תתהלך הדעה השלמת בה, כדבר כלכות הפתגם אשר בפיה! ואיו ואכזר לביש, אשר ישנה אף הגה קל כמזמורה! נסה נא לשיר, "מה יפית" בשעה שעל דגל התקופה: "אשכנזי מכל עם, כושני מכל גוי", או לומר "על הטא" בשעה שהיון התקופה ומשורריו מנגנים: מה יפית! והואילה נא לקרא: "התגערי מעפר קומי" — בשעה שמסוף העולם ועד סופו הולך הפחם-הריק: "אין אנו הפצים ואין אנו יכולים להיות טובים או רעים מיתר העמים!" או משכיבין את הקטנים והגדולים מכפי המדה במטת סרום, ומארכיבין ומקצרים אותם לפי הצורך!

ואם עבדים אנהנו להתקופה, מכולכלים ומשוגעים אנהנו בין תקופה לתקופה, אמללים אנהנו יותר מן המלמדים בין הזמנים! מה לעשות? להתפלל או לנאץ? להעביר תער על הרצועות או ללבוש טלית ותפילין ולרוץ אל בית הכנסת? לשיר שיר תהלה ליום שכלו טוב, הבא עלינו לטובה, או "די וואכט אם רהיין" בהעתקת: משמר הירדן? לאתו בונב העבר, בראש העתיד או להיות "תציו אדם וחציו דג"? והתבל על צוארנו הולך מסוף העולם ועד סופו; מוט עולנו נעוץ ראשו בהתהו ובהו וסופו — כנוף האלף השישי... בכל דור ודור מברכים אנהנו: "שהחיינו וקיימנו, והגיענו לזמן (או לתקופה) הזה", וכפעם בפעם מקללים אנהנו בסתר לבנו את הימים, הזמנים והתקופות...

לא אוכל בכל זאת להפיל ארצה אף צרור קטן מוכיות הזמן! לולא הזמן לא היה מוגיע לעולם "תור אסתר בת אביהויל דוד מרדכי" והמן היה זוכה בגורל! לולא הזמן לא נוצרה חוקת הבתים והחצרות, פתגם החשפנים: "מאי דהוה הוה", ותשובת הנדיבים: "לך ושוב ומחר אתך"; לולא הזמן לא היו לנו התגים והמועדים שהתחדשו בימינו כגון: ימי

ההולדת לכל בחור ובתולה, ותשמשות והיובלים לסופרים, מיליים ומתעסקים בצרכי צבור! לולא הזמן לא יצא לאור לוח אחיאסף אשר החליש (צד 18, בסוף) להיות אדם כשר, רצוי לכל אחיו ויוצא לכל הרעות, כלומר "להלך באמצע", ולא שתינו מים שאובים מטעיני היושעיה של מר וינער; לולא הזמן לא וכינו לזמנו של מר גאלדין ולשאלות הזמן של מר ראוענטאל... אך את דברינו אלה נחשוך לעת אחרת כי — כבר פנה יום.

ב. הספרות. ספור. קבר הדרש.

כיתבים אנהנו דברים טובים, מעתיקים דברים טובים מאד! המון ספרים על שלחני, ספרים בעד קטנים וגדולים, וממוצעים... ובכל זאת — הנפש לא תמלא! אנהנו יורדים ולא עולים. מי הנהר עזבו את ערשם הצר לכסות את עין הבקעה, ועל כן יסודו בשעל...

זה לא כבוד התגוללו בספרותנו דעות חדשות, סיסמאות יפות, דמויות, אשר לא התגשמו להיות למעשים, אך הרהיבו את הלב והנפש... לפעמים נשמעו גם דעות כוזבות, סיסמאות של סוררי אור, דמויות אשר לא היה להם שחר, אך הספרות היתה ספרות היה, ותבקש פתרונים לשאלות החיים, ועל כן הרעושה את העצבים, הרתיחה את הדם, ותעורר את הלב ברוים ועמו-ארץ התעטפו או בחלוקא דרבנן ויעלו על הנפש לעבודה רוחנית. ועתה? עתה היא סם נעים, סם שנה! ונפש לעבודת ארץ התעטפו או בחלוקא דרבנן ויעלו על הבמה גם הם; בין המתנבאים במחנה רבו או השועלים הצבועים והחנפים; לא כל נושאי הדגלים היו נקיי כפים... מצות הספרות נאפו כחום היום בחפזן, גם טרם נטתן הקמח כראוי... מעט בר ורוב תכן ואפר — ובכל זאת הרגשנו כלנו עת חיה, עת לעשות, לבנות, לעצת, לאפות...

ועתה? עתה יש לנו ספורים יפים למקרא שעשועים; סאמרינו המחוכמים נכתבים בנחת ונקראים בקורת רוח... הנתוח של המבקרים עולה יפה, כי נעשה הוא בישוב הדעת ונאמנים פצעי אוהב מוקיר ומכבד... הכל שב ובא על מקומו בשלום... גדר מזה וגדר מזה ואנהנו הולכים בתוך, כמסלה סלולה, עקב בצד אגודל, כאנשים ישרים, כבעלי בתים בעלי נמוס, ומרברים ומתוכחים במתינות בדרך ארץ, כיואת...

ועל מה אנהנו דנים? עתה חורה ונעורה "שאלת התקונים" — תקוני הדת; שא לת הזמן לאלה, אשר כבר הדר היתוש אל מותם

והוא דוקר ומנקר, אך כנפים אין להאפרוח להתנשא בלי משען ומשענה מצד ההורים והדורים והשכנים... שאלת החיים לאלה, אשר כבר צר להם בד' אמות של הלכה, אך איבת הקהל תבעתם והם יראים לצאת יחידו מגדר איות מנהג, כי פן יחר אף הקהל, הון והמפרנס אותם... שאלת הזמן והחיים לאלה, אשר בכל תוקף ועוץ השקק נפשם כמר מדלי של חופש, אך מבלי הכרל מתוך הקהל או — הערר הנותן להם מצמרו, חלבו ובשרו חנם אן, תציו הנם", ועל כן יעמוד כפעם בפעם אחד מגבורי הרוח ברשות הרבים, ויכתוש בויעת אפו מים במכתש, וידרוש מנין חומר את שאלת התקונים. העם — הכל בשביל העם; העם הוא תאות נפשנו, חיי רוחנו, בכל רגע ורגע נכונים אנהנו לצאת להרג בשבילו ועל כל פנים לתת דרינו במים קרים, קרים מאד, או להניע עשר האצבעות כתוך בתי הרגלים! וזה אנהנו? עבדי העם! ובכל זאת יודעים אנהנו כפעם בפעם להבדיל בין ספרות העם והספרות בשביל יחידו סגולה. וכפעם בפעם יצא אחד מחברי סגולה, להניח אצבע קלה על חוטם ארוך לאמר: השמרו לנפשתיכם! מה שהוא סם חיים לנו, לנו יחידו סגולה, סם מות הוא להם! אל תרברו הכל באוני העם! אין ספסמים עמוים ואוות לעינו השמש!

— אבל, נער משכיל, הלא שמענו זאת המול וגם שלוש, מאה פעמים ואחת שמענו את הדברים המהוכמים האלה, ולמה באת להללות אותנו עוד הפעם? אך הנער המשכיל כבר איננו ואחר לקח את מקומו... והוא נער כביר כח, מצית הוא בחרב עץ כבדה על השקמים אשר בבקעה! כפעם בפעם יעמוד, יטחה זיעת אפו, ויקרא: — ראו נא, רכותי, את הכרוש והתדהר, אשר הפלתי ארצה! הלא תשתוממו על הארז ושיא חסנו, ואני הרבי הניפתי עליו — ואיהו? התבוננו נא, רבותי, נער קטן אנכי ומה עצומים הלחי הנפולים אשר הפלתי! הלא?!

והקהל מעוף עיניו רגע והולך לרדכו, והשקמים נאנחים ומתנחמים: — ובכל זאת ארוים היינו; הוא העיר בעצמו!... מספרים ממוצעים, משוררים ממוצעים, מבקרים מנתחים — והנפש לא תמלא...

כטדומה לי שהספרות אבדה דרך, שמתגוללת היא הנה והנה בלי דעת לאן, לאיזה צורך, שלמה? ועל כן בפגשה גם עין ואבן על דרכה העמוד ותשאל: אולי מטח אבנה? אולי תפרוש עלי אתה את כנפיך? אולי יודע אתה את השם המחיה את הגולם? ... (סוף יבוא). י. ל. פריץ.